

GEO DATA

zeventiende jaargang 2006 > 3

> De **DiamondTouch Table** maakt geo-informatie tastbaar

> Bij VROM wordt **GIS** van iedereen

> Google Earth: **serious business?**

3 news to know

4 trends & ontwikkelingen

Bij het verzamelen, weergeven en interpreteren van ruimtelijke informatie werden tot voor kort vooral traditionele methoden toegepast. De DiamondTouch Table maakt ruimtelijke informatie echter niet alleen zichtbaar en interactief, maar ook tastbaar voor gebruikers.

6 GeoUpdate

8 project & people

Het Project Digitale Plannen is een belangrijke stap in de democratisering van GIS binnen VROM en betekent het einde van het tijdperk waarin een ecologische hoofdstructuur nog via het floppynetwerk de organisatie rondging.

10 platformpagina

Google Earth: serious business? Geodan peilt de meningen van vier geo-professionals over de meest gebruikte geobrowser van de wereld.

12 in the spotlight / agenda

De medewerkers van het team Products & Services (P&S) worden vaak geassocieerd met de 4-positie postcodekaart, een succesvol product van P&S. Maar ze doen meer...

Met deze icoon onderaan een artikel wordt u voor meer informatie verwezen naar een webpagina.

Colofon GeoData is een uitgave van Geodan en wordt gratis verspreid onder de relaties van Geodan. Op verzoek kunnen geïnteresseerden een exemplaar toegezonden krijgen. Artikelen kunnen worden aangeboden aan Geodan. Reacties op geplaatste artikelen worden zeer gewaardeerd. **Redactie** Niels Bourgonjen, Peter van de Crommert, Charlotte Heida, Bas Heller, Evert Meijer, Peter Meijer, Henk Scholten en Mijntje Spaapen **Fotografie** Marcel Israel **Realisatie** Link Design, Amsterdam en Linea Recta Media, Amsterdam **Lithografie en druk** DrukGoed BV, Amsterdam

Geodan
President Kennedylaan 1
1079 MB Amsterdam (NL)
Tel. +31 (0)20 - 5711 311
Fax +31 (0)20 - 5711 333
E-mail info@geodan.nl

Vestiging Zuid
Buitenhaven 27-A
5211 TP 's-Hertogenbosch
Tel. +31 (0)73 - 692 5151

www.geodan.nl

2006 - 2007

Het jaar is alweer bijna voorbij. En dus, na een voor Geodan geweldig 2006, de vraag 'hoe zien de komende jaren er uit?'. Ik haal eerst mevrouw Twohill van Google aan over haar visie op 2010: "Het enige waar ik veel van durf te verwachten is mobiel. Ik zou het mobiele netwerk bijna Web 3.0 noemen."*

En wij u maar telkens weer vertellen dat de mobiele GIS-wereld echt om de hoek staat. 2006 heeft al de grote stap voorwaarts getoond: de gevangenis in Lelystad, het AMC in Amsterdam, de bergers op de weg, de brandweer in Gelderland, de politie in Groningen, diverse waterschappen, de Rabobank in Utrecht en BP in Seattle. Een lijstje met klanten die ver op Google vooruit lopen. Daarmee hebben we opnieuw laten zien dat we samen met u de innovaties aan kunnen. Maar dat laat onverlet dat we in 2006 ook weer hebben kunnen aantonen een goede partner te zijn voor alle dagelijkse processen waarbij geo-informatie een rol speelt. Denk aan onze rol in de geo-informatievoorziening bij gemeente Apeldoorn, KLIC, GBKN, Rijkswaterstaat (IVRI) en de locatieserver bij de politie.

Daarnaast zijn we met nieuwe vestigingen in Salzburg en Madrid, en met de logo's van Oracle en Intel op onze folders bijna een multinational. Voor de medewerkers van Geodan is dat overigens heel gewoon, zij komen immers al uit een groot aantal landen over de hele wereld. We vormen dus het levende bewijs dat een multiculturele organisatie uiterst succesvol kan zijn. Wij wensen u een voorspoedig en gelukkig 2007 en hopen u ook in juni tijdens onze Geodan-dag te ontmoeten.

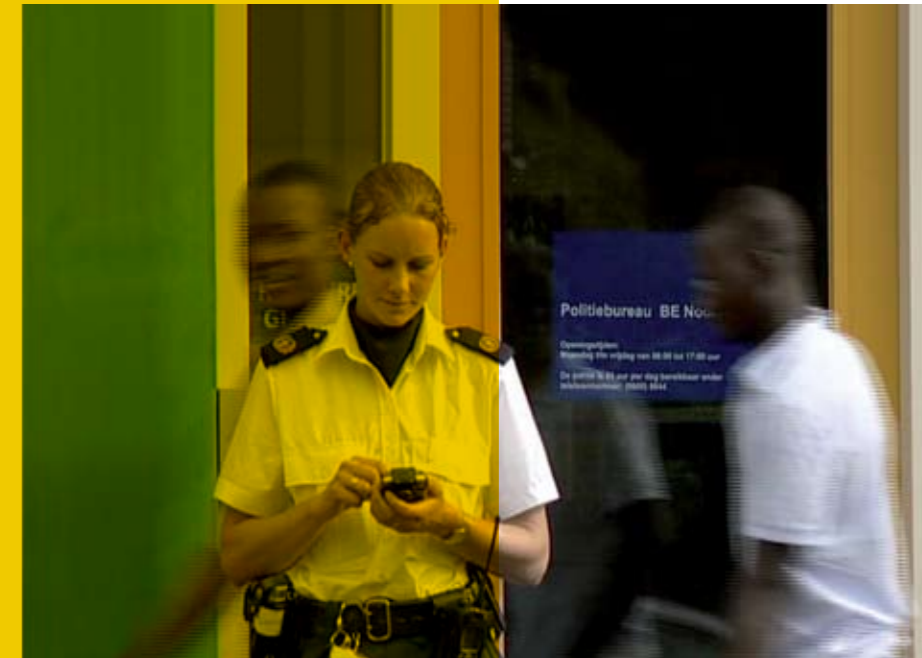
Henk Scholten

Nominatie Attending Service

De Attending Service voor de politie Groningen, waaraan Geodan een belangrijke bijdrage levert, is als een van de meest innovatieve projecten in de sector Veiligheid beoordeeld. Uit 27 inzendingen was de Attending Service met nog twee andere projecten genomineerd voor de Innovatie Award Veiligheid 2006 van het Blomberg Instituut. De Attending Service wordt door de jury als 'mondiaal uniek in zijn soort' betiteld. 'Het nieuwe, organisatorische concept om politiemedewerk(st)ers op basis van de plaats waar zij zich bevinden, gericht informatie te verstrekken over personen en zaken die tot de politietaken behoren en zo de inzetcoördinatie te sturen, is veelbelovend', aldus het juryrapport.

 www.geodan.nl/attendingsservice

Start Geonovum

Geonovum, de opvolger van Ravi en NCGI, is een feit. Deze nieuwe stichting zet zich in voor een betere toegang tot geo-informatie binnen de publieke sector. Geonovum richt zich op het stroomlijnen van concrete problemen in processen van en tussen het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen, zoals openbare orde en veiligheid, ruimtelijke ordening en milieu. Ook speelt de stichting een belangrijke rol in de toetsing van internationaal geo-beleid en de vertaling hiervan naar de Nederlandse situatie. Zo heeft Geonovum zich aangemeld als Legally Mandated Organization (LMO) voor INSPIRE. Als LMO toetst de stichting onderdelen van deze Europese richtlijn die moet leiden tot de verbetering van de toegankelijkheid, kwaliteit en organisatie van geo-informatie in Europees verband. Tot slot houdt Geonovum zich bezig met de ontwikkeling en het beheer van Nederlandse geo-standaarden en een beperkt aantal nationale voorzieningen.

Masterclass boeit

Op 21 en 22 september jl. was Nederland het kloppende hart van de internationale detentiewereld. Vanuit alle windstreken, van Noorwegen tot Zuid-Afrika, waren delegaties afgereisd om de internationale masterclass 'The most modern prison in the world' bij te wonen. De eerste dag was ingeruimd voor presentaties over het baanbrekende Detentie Concept Lelystad (DCL), gebaseerd op het Geodan Movida platform voor (indoor) locatiebepaling. Oorsprong, visie, praktische ervaringen en techniek werden uitgebreid toegelicht. De dag erna werd de Penitentiare Inrichting Lelystad bezocht. Absoluut hoogtepunt bleken de gesprekken met de DCL-medewerkers. Ook was er grote interesse voor de nieuwe, sterk verbeterde WiFi-polsband, die op dezelfde dag officieel aan DCL werd overgedragen. Door het grote aantal aanmeldingen kon niet iedereen worden toegelaten tot de masterclass. In 2007 krijgen degenen die achter het net visten, een nieuwe kans.

 www.geodan.nl/dcl

De deelnemers aan de masterclass bezochten de Penitentiare Inrichting Lelystad om het Detentie Concept Lelystad in werking te zien.

* Lorraine Twohill, European marketing director Google, in Tijdschrift voor Marketing November 2006

Met de DiamondTouchTable wordt kijken doen!

Iedereen aan tafel!

Eind 16e eeuw betekenden de zeemansgidsen van Waghenaer, met gedetailleerde kustprofielen, zandbanken en kompaslijnen, een sensationele doorbraak in de cartografie. Vijf eeuwen later is onze macht op de wereldzeeën zonder twijfel afgenomen. Maar als het gaat om innovatieve en interactieve visualisatieconcepten, spreken we nog steeds een aardig woordje mee. Bij Geodan glimmen de ogen van Henk Scholten en Irene Pleizier wanneer de term DiamondTouch Table valt.

“Je kunt die zeemansgidsen zien als een belangrijke stap in de ontwikkeling van het kaartdenken. Maar vandaag de dag willen we niet meer naar een kaart kijken, we willen er ook virtueel in zitten. Eigenlijk willen we beleven hoe de werkelijkheid eruit ziet of gaat zien”, aldus Scholten. “Ook dat kan al”, reageert Irene Pleizier die verwijst naar de CAVE (voluit: Computer Automated Virtual Environment) van SARA (Stichting Academisch Reken-centrum Amsterdam). “Daar kun je via 3D-projecties draaierig worden in een achtbaan, boven het Museumplein zweven of een eiwitstructuur van alle kanten bekijken. Maar het scheppen van de gewenste werkelijkheid is hier zeer kostbaar en helaas voor slechts een kleine groep specialisten toegankelijk.” Scholten: “Met de DiamondTouch Table maken we ruimtelijke informatie niet alleen zichtbaar en interactief, maar ook tastbaar voor de gebruikers.”

Place to be

Bij het verzamelen, weergeven en interpreteren van ruimtelijke informatie binnen een groep worden nu nog vooral traditionele werkmethode toegepast. Pleizier: “Vaak staan we opengepakt rond een tafel naar een papieren kaart te kijken, projecteren we zaken op de muur of verzamelen we ons achter een computerscherm. Van deze drie opstellingen, geeft de tafelopstelling veruit het meeste overzicht.” Scholten: “Nóg idealer is het wanneer de ruimtelijke informatie zich fysiek en in 3D in de tafel zelf bevindt. De DiamondTouch Table is vanuit die gedachten ontwikkeld, maar gaat nog een stap verder.”

Intuïtieve interactiviteit

Om een idee te ontwikkelen, een ontwerp te creëren of een beslissing te kunnen nemen, moeten meerdere teamleden samenwerken en communiceren. Bijna alle interactie tussen de gebruikers gebeurt via pc's, muizen en keyboards en zorgt uiteindelijk voor een weergave van de (ruimtelijke) informatie op een monitor of muurscherm. “Eigenlijk staat die muis of het keyboard interactie in de weg”, aldus Scholten. Pleizier: “In situaties waarin het snel analyseren van scenario's nodig is voor een betrouwbare besluitvorming, is interactie tussen de teamleden van levensbelang, bijvoorbeeld bij rampenbestrijding. Met de DiamondTouch Table kan de gebruiker door aanraking van de tafel de gewenste geo-informatie opvragen en deze op het tafelloppervlak zelf weergeven en bewerken. De tafel reageert namelijk op de handbewegingen en tovert in no-time de gewenste ruimtelijke informatie tevoorschijn.” Scholten: “Door het aanraken ontstaat er een nieuwe en unieke intuïtieve interactiviteit die de participatie van de spelers aan tafel versterkt.”

Overall inzetbaar

Volgens Scholten kan de tafel op tal van plekken worden ingezet om de kwaliteit van besluitvorming te verbeteren. “Denk aan de calamiteitenbestrijding tijdens een brand in een duingebied bij

De workshop over de mogelijkheden van de DiamondTouch Table in Amsterdam trok veel belangstelling.

De technische werking van de DiamondTouch Table in beeld gebracht.

Haarlem. De burgemeester en verantwoordelijke medewerkers bij de politie, brandweer en GHOR verzamelen zich rond de tafel waarop de situatie live wordt weergegeven. Met een paar aanrakingen van de vinger of handpalm, kan de brandweercommandant de impact van de brand op de omgeving visualiseren. De politiemedewerker ziet real-time zijn voertuigen op tafel rijden, en als men beslist om de provinciale weg af te sluiten, dan ziet hij direct wat de gevolgen daarvan zijn op de verkeersdrukte rond Haarlem.” Pleizier: “Verandert de windrichting plots, dan kan er snel een nieuw scenario worden weergegeven. Alle spelers zien dezelfde informatie, maar hebben vanuit de eigen discipline de mogelijkheid om de informatie op de tafel te beïnvloeden. Dat kan doordat de tafel de verschillende spelers herkent met behulp van een sensor die aan een gebruiker(sgroep) is gekoppeld”.

What if?

Naast crisismanagement, leent de tafel zich ook voor stedelijke vraagstukken. Pleizier: “Neem de ontwikkelingen van de Zuidas in Amsterdam. Met onze tafel kan een projectontwikkelaar, maar ook een medewerker van de gemeente of van Rijkswaterstaat, via een ‘what if’-aanpak snel inzicht krijgen in de effecten van de scenario's op de omgeving. Met het juiste GIS én natuurlijk de tafel (met bijbehorende sturingssoftware), kan er intuïtief worden verkend en geëvalueerd. En afhankelijk van het gekozen GIS, kun je de tafel net zo uitgebreid en slim maken als je zelf wilt”, aldus Pleizier die de dag na het gesprek een afvaardiging

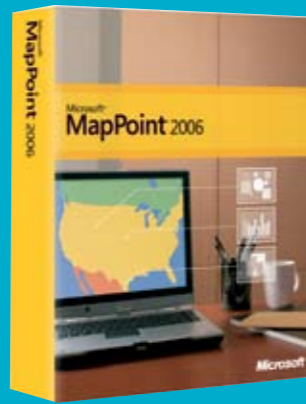
“Door het aanraken ontstaat er een nieuwe en unieke intuïtieve interactiviteit”

van MERL (Mitsubishi Electric Research Laboratories) ontvangt. “Zij hebben de techniek van de tafel gemaakt, waarbij wij gaan zorgen voor de vertaling naar toepassingen in de markt. Het zal morgen druk worden aan tafel, dat weet ik zeker”, besluit Pleizier.

“Eigenlijk staat de muis of het keyboard interactie in de weg”

Microsoft MapPoint European Edition 2006

Nu leverbaar: de 2006-versie van Microsoft MapPoint. Dit is een zeer eenvoudig en gebruikersvriendelijk pakket. U kunt hiermee snel uw gegevens op een aantal standaard manieren visualiseren en analyseren. Een kant-en-klare oplossing waarbij software en geografische data als één pakket worden geleverd. In de 2006-versie zijn onder meer de data geactualiseerd en de GPS-mogelijkheden uitgebreid. Geodan biedt naast dit pakket ook een 1-daagse cursus MapPoint aan zodat u snel aan de slag kunt en het maximale uit uw software kunt halen.

Bron: Microsoft PR-pagina's

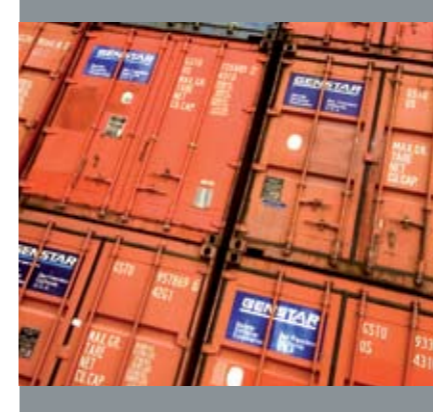
 www.geodan.nl/mappoint

Mantelcontract IRIS

Het Waterschapshuis heeft Geodan geselecteerd als een van de vier partijen die de komende jaren in het kader van de IRIS-ontwikkelingen projecten en groot onderhoud gaan uitvoeren. Hiervoor wordt een mantelcontract afgesloten. Op dit moment wordt er een aantal IRIS-deelprojecten voorbereid. Geodan is inmiddels gevraagd een van deze projecten te leiden. In december vonden de eerste aanbestedingen plaats. De deelprojecten, waaronder het opzetten van een metadatasysteem, moeten in de eerste helft van 2007 worden opgeleverd.

 www.geodan.nl/mantelcontract_iris

Geodan implementeert IMF bij Zeeland Seaports

Zeeland Seaports is de havenautoriteit die de Zeeuwse havens beheert en ontwikkelt. Het totale havengebied strekt zich uit op grondgebied van de gemeenten Borssele, Terneuzen en Vlissingen. Om langdurige maatwerktrajecten te voorkomen, heeft Zeeland Seaports het Internet Mapping Framework product (IMF) van Geocortex geselecteerd als standaard geoviewerapplicatie. IMF is een zeer krachtig, uitgebreid product om internet mapping websites snel te configureren op ArcIMS mapservers. Het doel van de implementatie is optimaal beheer en exploitatie van haar haventerreinen. Geodan is reseller van IMF en heeft deze implementatie ondersteund.

 www.geodan.nl/zeeland_seaports

Klic-online update: ontwerp geaccepteerd

Op 21 september jl. hebben Geodan en KLIC het ontwerp voor Klic-online opgeleverd. Klic-online wordt de nieuwe infrastructuur waarmee informatie over ondergrondse kabels en leidingen online beschikbaar komt. Het ontwerp is in nauw overleg met de netbeheerders en grondroerders opgesteld. Met de komst van de nieuwe Grondroerdersregeling worden de activiteiten van KLIC ondergebracht bij het Kadaster. Het Kadaster is daarom een belangrijke speler in dit project, en heeft bij de verdere ontwikkeling de regie. Geodan blijft als adviseur en beheerder van KLIC-systemen nauw bij dit traject betrokken.

 www.geodan.nl/klic-online

Naar C1000 met TomTom

Stukje service voor de automobilist met een boodschappenlijstje: supermarkt C1000 heeft samen met Geodan IT en TomTom software ontwikkeld waarmee de locatie van de dichtstbijzijnde C1000 zichtbaar wordt. Na het uploaden van de software zijn op het TomTom-navigatiesysteem de C1000-logo's, de adressen en de namen van de supermarktondernemers te vinden.

 www.geodan.nl/tomtom

Tip: voorrang bij labelen

Wist u dat u in veel GIS-applicaties prioriteit kunt aangeven bij het labelen van een kaartlaag? Zo krijgen labels voorrang als ze in MapInfo bovenaan in de attribuuttabel van de kaartlaag staan. En door de attribuuttabel van bijvoorbeeld een plaatsenkaart te sorteren op het aantal inwoners, krijgen de grootste plaatsen altijd een label en worden labels van de kleinste plaatsen het eerst weggelaten.

 www.geodan.nl/support_mapinfo

Geoserver.nl, portaal voor online geo-diensten

Met Geoserver.nl heeft u snel en eenvoudig de beschikking over specifieke geo-informatie. Een paar voorbeelden van nieuwe toepassingen.

Gemeentekaart

De gemeentekaart is nu ook beschikbaar als kaartdienst bij Geoserver.nl. De kaart is te combineren met andere kaartdiensten als de stratenkaart of luchtfoto's. Naast gemeenten zijn ook Cebuco-gebieden, politieregio's en Kamer van Koophandel-gebieden beschikbaar via de gemeentekaart.

EuroStreets Benelux

De weg houdt niet op bij de Nederlandse grens. Daarom is nu via Geoserver.nl EuroStreets beschikbaar van de Benelux. De kaarten sluiten naadloos aan en zijn direct beschikbaar.

Buurtbewoners in beeld

Bekijk direct hoeveel potentiële klanten binnen 15 minuten reistijd van uw vestigingen wonen. Een reistijdendisochron geeft u dit inzicht en is nu leverbaar als onderdeel van uw Geoserver.nl-abonnement.

Samenwerking Imagem

Imagem levert alle luchtfoto's voor Geoserver.nl. Eind september 2006 is de succesvolle samenwerking tussen Geodan en Imagem nog eens bevestigd door het tekenen van een partnerovereenkomst.

 www.geoserver.nl

Feestelijke afsluiting van KLIC-online ontwerp.

Weer van Geodan

Het weer wordt mogelijk gemaakt door... Geodan. Want voor de websites www.buienradar.nl en www.meteox.com levert Geodan de Nederlandse en Europese achtergrondkaart die wordt gecombineerd met radarbeelden van bewolking en buien. De Nederlandse achtergrondkaart van Geodan is verwerkt in Radarviewer 1.0 op buienradar.nl. Op die interactieve kaart kunnen gebruikers zelfs inzoomen om de bui in de buurt te zien aankomen.

 www.geodan.nl/weer

Project Digitale Plannen ofwel:

De democratisering van GIS bij VROM

Projectinformatie

Project

Inrichten GIS-omgeving en beheerorganisatie voor het Project Digitale Plannen.

Verantwoordelijk bij klant

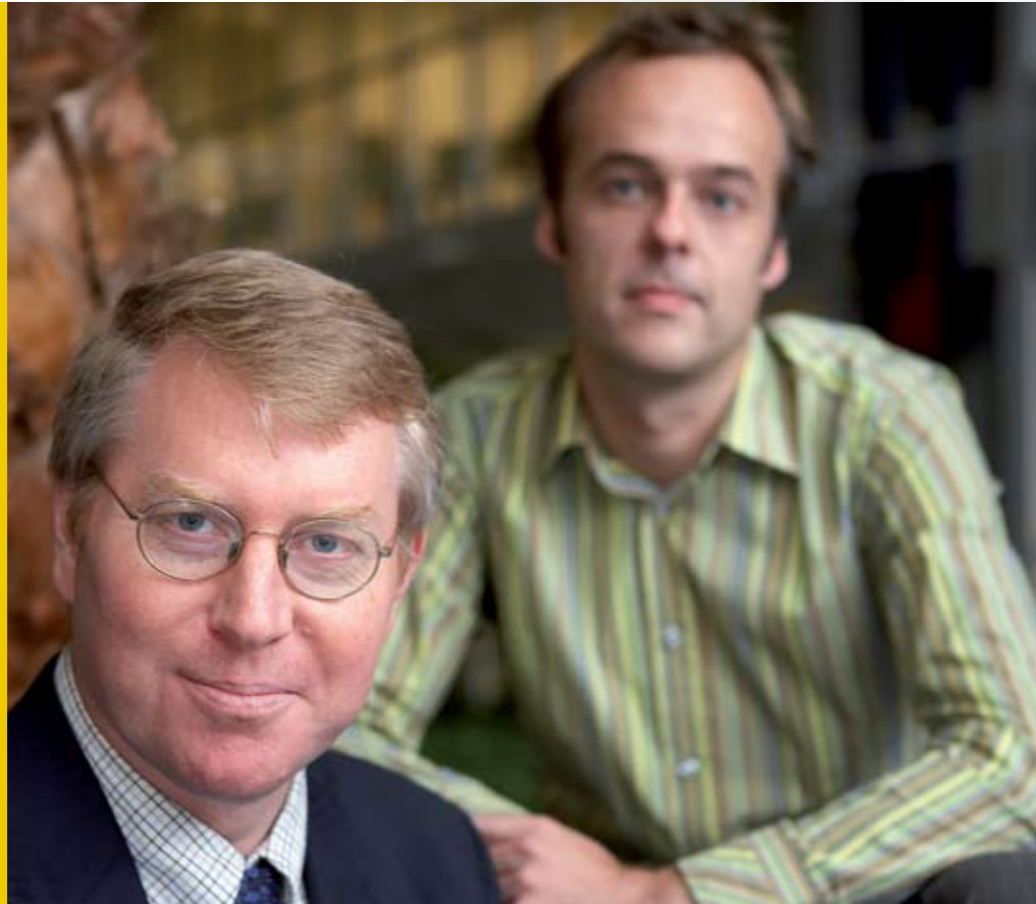
Ruud van Rossem.

Verantwoordelijk bij Geodan

Sander Vlotman.

Projectdoel

Het project resulteert in een geoportaal ter ondersteuning van het gebruik van de beschikbare digitale geo-informatie en een beheerorganisatie die in 2007 operationeel is. Dit geoportaal breidt het werken met digitale ruimtelijke plannen en andere digitale geografische informatie binnen VROM verder uit.

Ruud van Rossem (VROM) met Sander Vlotman (Geodan IT) op de achtergrond in Den Haag.

De nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) heeft ingrijpende gevolgen

voor de manier waarop het Ministerie van Volkshuisvesting,

Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) dient om te gaan

met ruimtelijke informatie. Om ruimtelijke informatie digitaal en gestandaardiseerd beschikbaar te stellen én te kunnen uitwisselen,

schakelde VROM de hulp van Geodan in. Projectleider Sander Vlotman

en zijn opdrachtgever Ruud van Rossem vertellen vanuit Den Haag

over het hoe en waarom van het Project Digitale Plannen.

Bestemmings-, streek- of structuurplannen, buisleidingen, risicovolle objecten, topografische kaarten: binnen VROM wordt op tal van niveaus gewerkt met ruimtelijke informatie. "In veel gevallen staat die informatie op papieren kaarten - en waar het om beleid gaat - in enorm dikke rapporten", schetst Van Rossem het landschap. "De nota 'Ruimte' en alle planologische kernbeslissingen van ons land staan nu nog in een dik boek, maar dat gaat veranderen. Ik zie het Project Digitale Plannen als een belangrijke stap in de democratisering van GIS binnen VROM. We brengen geo-informatie dichterbij de eindgebruiker en laten het tijdperk, waarin een ecologische hoofdstructuur nog via het floppynetwerk de organisatie rondging, definitief achter ons."

Betere besluitvorming

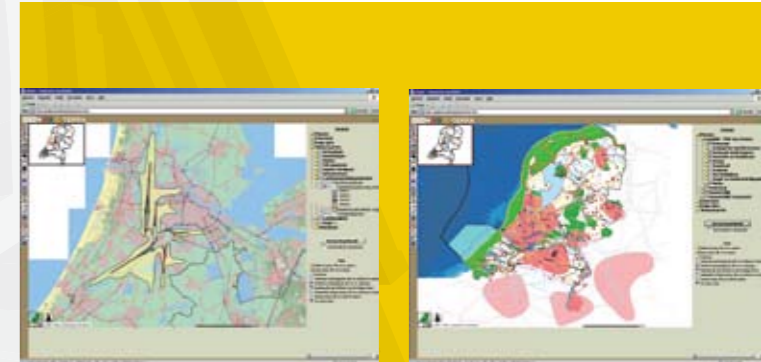
"De noodzaak van het digitaal kunnen raadplegen, beoordelen, combineren en uitwisselen van ruimtelijke informatie bij VROM is groot", zegt Sander Vlotman van Geodan. "En dan heb ik het niet alleen over de tijdwinst bij besluitvorming, ook op het gebied van plantoetsing, preventie en advisering is het snel kunnen visualiseren van ruimtelijke informatie een must."

"Bij VROM-inspectie gaan binnen afzienbare tijd honderden medewerkers met GIS werken"

Een voorbeeld? Neem de impact van een bestemmingsplan of tracébesluit op de ecologische hoofdstructuur. Door diverse scenario's vooraf te visualiseren, vergelijken en combineren, maak je de gevolgen al heel vroeg inzichtelijk. Bij een buizenstracé voor een gasleiding van een gemeente kan er bij de aanvraag al over de gemeentegrenzen worden heen gekeken. Ligt er naast de gasleiding al een andere leiding en hoe dicht komt die leiding eigenlijk bij die chemische fabriek, of dat kinderdagverblijf? Allemaal vragen waar je met een paar klikken een antwoord op krijgt."

Laagdrempelig systeem

Een jaar geleden werd Geodan gevraagd om een geografisch informatiesysteem (GIS) te bouwen en te helpen bij het optuigen en ondersteunen van de beheerorganisatie. "GIS was tot op heden iets van een heel klein groepje mensen binnen VROM", aldus Van Rossem. "Nu wordt het iets van ons allemaal en hebben we dus te maken met een nieuw soort gebruikers." Om dat doel te bereiken, is vooraf heel goed nagedacht over het Programma van Eisen en de implementatie. Van Rossem vervolgt: "Bij VROM-Inspectie (VI) gaan binnen afzienbare tijd honderden medewerkers met GIS werken."

Denk aan inspecteurs, toezichhouders, plantoetsers en medewerkers ruimtelijke ordening. Met behulp van een geografische viewer, kunnen zij via het intranet zelfstandig geo-informatie raadplegen. We hebben bewust gekozen voor een laagdrempelig systeem en een gefaseerde en voorzichtige implementatie."

Kopgroepjes en verende voorvorken

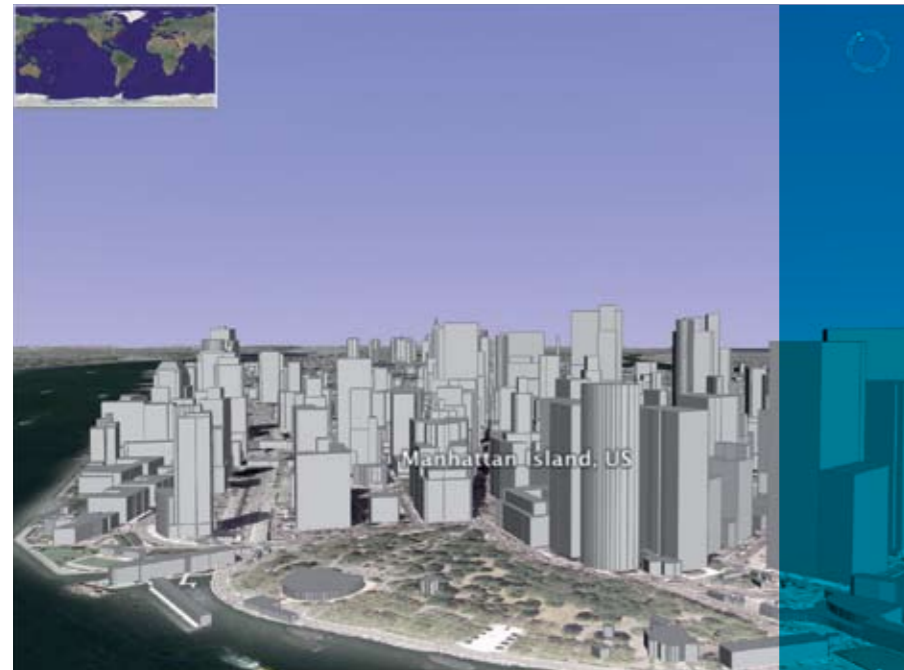
Wanneer de implementatie ter sprake komt, trekt Van Rossem de vergelijking met een gloednieuwe fiets. "Eerst rustig je balans vinden en een beetje leren sturen, is nu belangrijk voor al die medewerkers. Die verende voorvork en 21 versnellingen komen later wel. Je kunt goed zien dat Geodan veel ervaring heeft in het uitrollen van dit soort grote projecten en het creëren van draagvlak onder de medewerkers." Sander lacht en vult zijn opdrachtgever aan: "Als ook ik de vergelijking met het fietsen mag maken, is er steeds een kleine kopgroep geweest die we hebben laten oefenen met het systeem en de functionaliteiten. Na de succesvolle pilotfase zitten we nu in de lijnfase en verdwijnt het projectmatige karakter van het project", aldus Sander.

Uitbreiden en doorontwikkelen

De volgende stap is de opschalingsfase en daarin gebeurt veel meer dan het in de olie houden van het systeem. "We gaan het aantal gebruikers uitbreiden en het systeem natuurlijk doorontwikkelen. Ook zullen we snel gaan experimenteren met live data, direct bij de bron vandaan, en ons gaan bezighouden met gebruikersprofielen en zaken als autorisatie", vult Van Rossem aan. "De grenzen van GIS binnen VROM zijn nog lang niet bereikt. Sterker nog, dit is pas *the end of the beginning*. Op preventief gebied gaan we verbanden leggen die vroeger haast niet te verzinnen of in ieder geval onzichtbaar waren. Daarnaast kunnen we aanvragers niet alleen in tekst, maar nu ook in beeld duidelijk maken waarom een voorstel wordt afgewezen of moet worden aangepast. Spannende, maar ook heel mooie tijden dus."

Geodan peilde de opvattingen van vier geo-professionals: prof. dr. Menno-Jan Kraak (ITC - International Institute of Geo-Information Science and Earth Observation), Rob Boekhorst en Wil van de Berg (afdeling Ruimtelijke Informatie Gemeente Apeldoorn) en Anne Blankert (Geodan S&R).

Google Earth: serious business?

Met ruim 110 miljoen unieke downloads is Google Earth absoluut de meest gebruikte geobrowser van de wereld. Het gros van de gebruikers werpt een blik op de Google Earth-werldbol voor de lol. Hoe serieus nemen professionals dit 'platform voor geo-informatie' eigenlijk?

Is Google Earth al rijp voor implementatie in een productieomgeving?

Rob Boekhorst: "Apeldoorn gaat in 2007 live met producten die via Google Earth ontsloten worden. Denk aan trouwlocaties, buslijnen, de afvalkalender, wijk- en buurtindelingen, bestemmingsplannen en gebieden voor parkeervergunningen. Dat lijkt me een duidelijk antwoord."

Menno-Jan Kraak: "Het ligt eraan wat je onder een productieomgeving verstaat. Voor een publieke etalage van geo-gerelateerde informatie zal het prima werken. Maar ik zet mijn vraagtekens bij de effecten van de combinatie kaartmateriaal met de satellietbeelden. Bovendien biedt Google geen garanties op de werking, en als zij besluiten ineens advertenties te plaatsen, heb jij daar niets over te zeggen."

Anne Blankert: "Het hangt van de gebruikersbehoefte af. Google Earth heeft

bijvoorbeeld goede satellietbeelden, maar de wereldwijde dekking en stratenkaarten zijn minder goed dan die van concurrent Microsoft Live Local. Google Earth werkt letterlijk op grote schaal; je zult er als afnemer naar behoefte verdieping aan moeten geven. De Grootchalige Basiskaart Nederland is al gedetailleerder dan de Nederlandse kaarten van Google Earth of Microsoft Live Local. Google Earth kan ook worden ingezet voor commerciële doeleinden, zolang de informatie voor iedereen beschikbaar blijft. Succesvolle voorbeelden zijn bijvoorbeeld de open-huizenroute van ERA-makelaars of earthbookers.com."

Is Google Earth 'de nieuwe geo-standaard'?

Menno-Jan Kraak: "Als je onder standaard verstaat: datgene waarvoor het gros

van de gebruikers kiest, ja. Maar verder is het gewoon een standaard zoals de bestandsformaten van ArcGIS. In het rijtje andere geo-informatiesystemen zou ik Google Earth zelfs een soort dialect noemen. Spreek je gml, dan lukt het kml je ook snel. Elke zichzelf respecterende geo-softwareleverancier biedt bovendien exportmogelijkheden naar kml-formaat."

Wil van de Berg: "Wij kiezen voor Google Earth omdat de burgers daarvoor kiezen. Het converteren van onze luchtfoto's van Apeldoorn was overigens geen makkelijke standaardklus. We proberen ook zo min mogelijk aan te passen. Met elke aanpassing tast je de userinterface van Google Earth een beetje aan; het wordt minder herkenbaar voor je bezoekers, omdat het afwijkt van de Google Earth-standaard."

Anne Blankert: "Ik zie het net als

prof. dr. Menno-Jan Kraak

Rob Boekhorst

Wil van de Berg

Anne Blankert

Menno-Jan eerder als één van de huidige standaarden. Google Earth biedt daarbinnen wel weinig ruimte voor eigen inrichting. Daarmee moet je ook oppassen, want Google kan zomaar besluiten om een functie aan te passen. Als dat de functie is waarop jij hebt geprogrammeerd, moet jij alles aanpassen."

Welke impact heeft Google Earth op het geo-veld?

Rob Boekhorst: "Geo-gebruikers krijgen met Google Earth een medium waarin ze zelf informatie van allerlei aanbieders kunnen combineren. Daar moeten wij als gemeente aan wennen. Wij zijn gewend aan pakketten als NedBrowser, waar niemand buiten ons iets aan kan toevoegen. Het informatieaanbod houdt abrupt op aan de gemeentegrens. Ik zie Google Earth als een formidabele uitdaging. Een bestemmingsplan krijgt opeens een heel andere waarde als je het in Google Earth kunt combineren met het koopwoningaanbod van Funda en een paar blogs van actieve buurtbewoners."

Menno-Jan Kraak: "Het inspireert tot nieuwe denkwijzen en mogelijkheden. Het nieuwe aanbod kan tot gevolg hebben dat in combinatie met Google Earth

vendors van GIS-software er toe overgaan delen van hun functionaliteit als specifieke geoservices aan te bieden."

Wil van de Berg: "Google denkt heel hard na over de versmelting van de aardbol als webbrowser en de klassieke tekstgeoriënteerde webbrowsers, zoals Internet

Anne Blankert: "Ik denk juist dat er voor ons een nieuwe uitdaging ligt in de specialistische aanvulling van het algemene materiaal dat Google Earth biedt"

Explorer. Je krijgt straks informatie aangeboden op basis van de plaats waar je je bevindt op de aardbol in combinatie met hoogte. Als ik GIS-leverancier was, zou ik de komende tijd slecht slapen."

Anne Blankert: "Ik denk juist dat er voor ons een nieuwe uitdaging ligt in de specialistische aanvulling van het algemene materiaal dat Google Earth biedt. En er zullen ook nieuwe spelers op de markt komen die niets van kaarten maken weten, zoals ERA. Dat is spannend, maar niet bedreigend."

Dankzij Google Earth is geo-informatie van ons allemaal.

Menno-Jan Kraak: "Maar het vraagt, net als bijvoorbeeld Wikipedia, een zeer kritische houding van de gebruiker. Het Koninklijk Paleis in Den Haag is bijvoorbeeld gescrambled. Je moet dus opletten wie er aan de knoppen zit en met welk belang. Want als iedereen zijn eigen werldbolletje mag beheren, hoe betrouwbaar is de informatie dan?"

Rob Boekhorst: "Dankzij Google Earth snapt mijn familie eindelijk wat voor vak ik uitoefen. Google Earth heeft bereikt wat ESRI, Autodesk, Bentley, Intergraph, MapInfo en alle andere grote namen nog nooit gelukt is: GIS voor iedereen. Het is het eind van het tijdperk waarin wij conventionele geo-professionals de wereld vertelden wat er allemaal met GIS mogelijk was, om de tastbare resultaten vervolgens binnen ons eigen kleine GIS-wereldje te houden."

Anne Blankert: "Geodan is er klaar voor; de eerste projecten met data van Google zijn al in volle gang. Onze 'wereld van geo-informatie' wordt steeds groter,"

Products & Services

Geodan bestaat uit bijna 100 medewerkers. Professionals die verschillende teams vormen.

Maar wat doen al die teams en wat beweegt de teamleden om telkens weer met innovatieve oplossingen voor complexe vraagstukken te komen? Annita Vijverberg van Products & Services maakt zonder problemen tijd vrij om namens het team een paar vragen te beantwoorden.

Je vindt het niet vervelend om je werk even te onderbreken?
“Nee hoor! P&S bestaat uit echte multitaskers. We vinden het allemaal heerlijk om veel dingen tegelijk te doen. Telefoontjes van klanten beantwoorden, meteen een probleem oplossen, spontaan een demo maken; niemand is hier de hele dag met hetzelfde bezig.”

Wat doet P&S precies? “Wij houden ons bezig met GIS-producten, data, software en diensten. En dat met name voor de zakelijke markt. We adviseren klanten over de keuze en implementatie van onze standaardproducten en maatwerkdiensten daaromheen. Beginnende GIS-gebruikers worden door ons getraind en we voeren voor klanten complete geo-analyses uit.”

Hoe kijken collega's naar jullie? “Als de dataclub. Wij maken en verkopen geografische data van onszelf en onze partners. En we worden waarschijnlijk onmiddellijk geassocieerd met de 4-positie postcodekaart. Een succesvol product van P&S dat

al meer dan 15 jaar door Geodan wordt gemaakt. De zakelijke markt kan inmiddels eigenlijk niet meer zonder. Jaarlijks komen we met een update van de kaart.”

Waar speelt jullie favoriete teamuitje zich af? “Postcode 2024. Die is van Peter Meijer waar we onze jaarlijkse barbecue houden.”

Wat was er van jullie geworden als GIS niet had bestaan?
“Postbode, taxichauffeur of ijscoman, weet ik van een aantal collega's.”

Wanneer denken jullie: “Yes, wat hebben we een leuke baan!”
“Best wel vaak, maar het allerleukste moment is als we merken dat een klant tijdens het contact met ons enthousiast raakt over een product. Bijvoorbeeld als we een demo maken met gegevens die de klant heeft aangeleverd. Dan gebeurt er bij hem of haar hetzelfde als wat wij zo mooi vinden aan ons vak. De data komen als het ware tot leven en geven in één oogopslag een schat aan informatie.”

Agenda

Inschrijfcursussen

Introductie ArcView 9

Algemene introductie in ArcView 9 uit de ESRI softwarelijn met behulp van praktische opgaven.

Data: 20-21 maart 2007

Introductie MapInfo Professional

Algemene introductie in MapInfo Professional met behulp van praktische opgaven.

Data: 31 januari-1 februari, 7-8 maart, 4-5 april, 9-10 mei en 13-14 juni 2007

Evenementen

Geodan is aanwezig tijdens en/of organiseert de volgende evenementen:

Nationaal Mobility Event

Datum: 17 januari 2007

Nationale Geo-Innovatie Dagen 2007

Data: 13, 14 en 15 maart 2007

Geodan-dag 2007

Datum: 6 juni 2007